

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Koopia: Maaelukomisjon
maaelukomisjon@riigikogu.ee

26.01.2021

Rahvaalgatusega „AITAB!“ esitatud ettepanekute põhjendused

Loomapäästegrupi (LPG) ja Eestimaa Loomakaitse Liidu (ELL) initsiatiivil korraldati rahvaalgatus loomakaitseaduse ja sellega seonduvate õigusaktide muutmiseks¹. Rahvaalgatusele andsid allkirja kokku 7191 isikut. Lisaks toetasid algatust mitmed juriidilised isikud (vastav nimekiri on esitatud Riigikogule). Ettepanekud on esitatud menetlemiseks Riigikogule ning 07.11.2020 toimus ka esimene maaelukomisjoni istung, kus selgus, et komisjon ei ole saanud tutvuda ettepanekute põhjendustega.

Siseministeeriumi vastutusala puudutab ettepanek nr 3 - **Igasse politseiprefektuuri loomade väärkohtlemisega tegeleva üksuse loomine**. Järgnevalt on esitatud vastava ettepaneku põhjendused.

Loomakaitseaduse (LoKS) § 4 lg 1 kohaselt on looma suhtes lubamatu tegu looma hukkumist, vigastamist või talle valu ja välditavaid füüsilisi ja vaimseid kannatusi põhjustav tegu, nagu looma sundimine talle üle jõu käivatele pingutustele, loomavõitluse korraldamine, looma hülgamine või abitusse seisundisse jätmine, loomale kannatusi põhjustav aretustegevus ja muu sarnaste tagajärgedega tegu, mis ei ole tingitud looma ravimisest, muust veterinaarsest menetlusest ega hädaolukorrast, välja arvatud käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud juhud ja käesoleva seaduse nõuetele vastavad loomkatsed.

LoKS 11. peatükis on sätestatud vastutus väärtegevuste toimepanemise eest – sh § 66¹. Loomapidamisnõuete rikkumine, § 66². Looma suhtes lubamatu teo toimepanemine. LoKS § 66¹¹ lg 2 p 3 kohaselt on nende väärtegevuste kohtuvälise menetlejana nimetatud ka Politsei- ja Piirivalveamet. Karistusseadustiku §-s 264 on sätestatud vastutus looma julma kohtlemise eest.

Selgitame, et täna puuduvad politseiprefektuurides loomadega seotud juhtumitele spetsialiseerunud ametnikud. Oleme arvamisel, et politseiametnik, kes tegeleb loomadega, peaks olema saanud asjakohase väljaõppe või koolituse ning olema asjassepuutuvast süsteemist ja õigusnormidest täpsemalt teadlik (nt nii nagu noorsoopolitseinik on spetsialiseerunud laste ja noortega seotud juhtumitele). Meie praktika näitab, et politseiametnikud ei tea tihti, kuidas loomade väärkohtlemise olukorraga tegeleda, sh kelle poole pöörduda, kelle poole abivajajat vajadusel suunata ega sedagi, et juhtumit peaks väärteotunnuste esinemisel politsei ise menetlema, sh kontrollima, fikseerima, võtma teo toimepanija vastutusele. Alles hiljuti tegelesid loomakaitsejad abitusse seisundisse jäetud loomadega ja kaasasid ka politsei – loomad – kassid ja koerad - olid majas kinni, kitsed laudas ja looma omanikud olid lahkunud teadmata ajaks Soome, loomad olid selleks hetkeks mitu päeva olnud toidu ja joogiveeta. Kohale

¹ Kättesaadav aadressil <https://rahvaalgatus.ee/initiatives/84efbf9-b3ee-4aa2-96d8-298301cabb07>

saabunud politseiametnike sõnul polnud juhtumiga tegelemine nende pädevuses. Tol korral said loomad abi üksnes tänu sellele, et õnnestus kätte saada Põllumajandus- ja Toiduameti loomakaitse spetsialist – kuigi oli laupäev ja tegelikult nädalavahetustel PTA ametnikud ei tegutse ega ole üldjuhul kättesaadavad. Need loomad võeti omanikult ära ja anti üle ELL-le. Pole harvad juhtumid, kus loomade väärkohtlejatest teatajad suunatakse politsei enda poolt loomakaitseorganisatsioonide poole (kuigi politsei peaks juhtumi menetlusega tegelema ise) või kontakteerub politsei ise loomakaitsjatega, palvega abivajavaid loomi aidata. Puudub teadlikkus, et asjakohane pädevus on politseil tegelikult olemas.

Üksuse loomine tagaks ilmselt ka senisest tihedama ja selgema koostöö teiste järelevalveasutustega (Põllumajandus- ja Toiduamet, Keskkonnainspektsioon) omavalitsuste, varjupaikade ja mittetulundusühingutega ning pideva teadlikkuse valdkonnaalastest õigusaktidest. Üksuse loomine aitaks muuhulgas tagada efektiivsemalt kontrolli loomapidamise keelu järgimise üle. Sarnased üksused on loodud nii Ameerika Ühendriikide mitmetes osariikides, kuid ka Euroopas – Bulgaarias, Belgias, Hollandis ja Norras² ja Türgis³ ning vastavad arutelud on käimas ka Rumeenias⁴.

Lugupidamisega

Pille Tees
Eestimaa Loomakaitse Liit
pille@loomakaitse.eu

Heiki Valner
MTÜ Loomapäästegrupp
heiki@animalrescue.ee

² <http://www.lawyersforanimalprotection.eu/2015/07/06/animal-welfare-police-launched-in-bulgaria/>

³ <https://www.dailysabah.com/turkey/turkeys-new-police-branch-to-protect-animals-and-nature-starts-training/news>

⁴ <https://www.romania-insider.com/romania-animal-protection>